

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

1. Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности? Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Показатељи који се прате у области републичких административних такси, а који представљају успешност спроведених циљева огледају се у несметаном спровођењу административних поступака надлежних органа, и одмеравању висине таксе у складу са трошковима органа за спровођење одговарајућег поступка. Такође, прати се доступност услуга органа грађанима и привреди.

Изменама и допунама Закона о републичким административним таксама се спроводио Програм за поједностављење административних поступака и регулативе „е-Папир” за период 2019 - 2021. године - Акциони план за спровођење Програма за поједностављење административних поступака и регулативе „е-Папир” за период 2020-2021. године (у даљем тексту: Акциони план). Извршеним изменама закона, на основу достављених иницијатива надлежних органа који су спровели оптимизацију административних поступака који се рефлектују на измену висине трошкова привреде и грађана тј. прописане висине таксе делимично је испуњен посебан циљ 3. Акционог плана: Поједностављење административних процедура и успостављање система за континуирано мерење и праћење административних трошкова привреде и грађана - Мера 1.3. - Оптимизација административних поступака.

2) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

За промену која се предлаже од значаја је Закон о републичким административним таксама, имајући у виду да је тим законом, између осталог уређена висина републичких административних такси, као и права на ослобођење од плаћања истих.

3) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

У области републичких административних такси уочено је да је неопходно спровести измене које би омогућиле усклађивање тог прописа са изменама и допунама закона које су извршене од последњих измена Закона а које су резултирале увођењем нових административних поступака, оптимизацијама постојећих административних поступака, односно престанком вршења одређених административних поступака. Поред тога, уочена је потреба за прецизирањем назива одређених административних поступака за које је прописана такса, како би се недвосмислено могло утврдити за који поступак се наплаћује такса. Према томе неопходно је спровести предложене измене Закона како би се ускладила висина таксе са стварним трошковима органа, како би се ускладили списи и радње за које је прописана висина такси са списима и радњама органа који су прописани одговарајућим законом, као и да би се брисали списи и радње органа који се не примењују.

Уочена је терминолошка неусклађеност Закона са Законом о ваздушном саобраћају, као и да измена органа надлежног за вршење јавних услуга није пропраћена изменама Закона што је довело до тога да су висине такси које су прописане Тар. Бр. 158-

162. Закона непримењиве, као и да су висине одређених такси уређене и Законом и Тарифом такси за пружање услуга директора цивилног ваздухопловства Републике Србије. Наиме, измене Закона о ваздушном саобраћају нису усклађиване са Законом што је проузроковало да се висине одређених такси у овој области пропишу у два акта, односно да таксе прописане Законом буду због измена категорија авиона, измена поступака органа и самог органа за спровођење административних поступака непримењиве.

Такође, уочено је да умањену таксу за решење по захтеву за извоз, односно увоз робе мале вредности до 200 ЕУР-а плаћају само лица која врше увоз за сопствене потребе. Пракса је показала да често и привредна друштва увозе/извозе робу мале вредности нпр. робе за потребе рекламације, узорака за обавезно испитивање робе за стављање у промет, односно узорака за утврђивање квалитета и састава робе који су за исту морали да плате укупан износ таксе.

Пракса је показала да се у ери дигитализације све већи број корисника обраћа за издавање алфанумеричких података из базе података катастра водова у дигиталном облику, па се јавила потреба за прописивањем таксе за ту радњу (прописују се 2 нове таксе за издавање алфанумеричких података из базе података катастра водова у дигиталном облику).

Пракса је показала да је висина конзуларних такси прерачуната по званичном курсу НБС динара на одређени датум различита у зависности од валуте у којој је прописана. Ова разлика је проузрокована променама курса валута од 2003. године када је прописан износ таксе у десет валута утврђен према тадашњем званичном курсу динара на одређени датум.

4) Која промена се предлаже? Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Предлаже се допуна члана 18. Закона којом се проширују ослобођења од плаћања такси за власника, односно држаоца културног добра и добра под претходном заштитом, чиме се врши усклађивање са одредбама Закона о културном наслеђу и одредбама Закона о музејској делатности којима је у овом моменту већ уређено да су наведена лица ослобођена од плаћања такси, пореза и других дажбина у вези са заштитом, коришћењем и располагањем, у складу са пореским законом.

Предложено је брисање главе XVIII. Списи и радње у области ваздушне пловидбе и Тар. бр. 158. до 162, који су у оквиру те главе. Наиме, када је прописана такса за списе и радње које су обухваћене предметним тарифним бројевима исте је вршило Савезно Министарство за саобраћај, потом републичко министарство надлежно за послове саобраћаја које је директни буџетски корисник, па се за списе наплаћивала републичка административна такса. У међувремену вршено је више измена Закона о ваздушном саобраћају, а измене нису вршене у Закону, тако да су списи и радње за које је Законом прописана такса нису термилошки усклађене са списима и радњама органа које су прописане Законом о ваздушном саобраћају, и из истог разлога се не могу применити. Поред наведеног, након оснивања Директората цивилног ваздухопловства, ти послови су поверени Директорату (први пут 2010. године). Имајући у виду да је Директорат основан као јавна агенција, на пословање истог се примењује Закон о јавним агенцијама. Наведено значи да Директорат има право за услуге које пружа, укључујући и поверене списе и радње пропише таксе својим актом, да Предлог тарифе сачињава управни одбор јавне агенције и објављује га у најмање једном дневном јавном гласилу које излази у целој Републици Србији, уз позив могућим корисницима да у року који не може бити краћи од осам ни дужи

од 30 дана доставе примедбе и предлоге. О предлогу тарифе прибавља се и мишљење министарства у чијем делокругу су послови јавне агенције и министарства надлежног за послове финансија. Наведено је и у складу са чланом 17. став 2. Закона о буџетском систему, којим је уређено да се посебним законом може дати право кориснику јавних средстава који није корисник средстава буџета Републике Србије да утврди висину таксе за јавне услуге које пружа.

У циљу омогућавања да умањену таксу плаћају и привредна друштва када увозе/извозе робу мале вредности (до 200 евра) у комерцијалне сврхе као што су нпр. роба за потребе рекламације, узорци за обавезно испитивање робе за стављање у промет, односно узорци за утврђивање квалитета и састава робе, бришу се речи: „за сопствене потребе”.

Како би се у ери дигитализације омогућило издавање алфанумеричких података из базе података катастра водова у дигиталном облику, прописују се две нове таксе за издавање алфанумеричких података из базе података катастра водова у дигиталном облику.

Предлаже се измена Одељка Б којим су прописане конзуларне таксе, тако да се висина свих конзуларних такси прописује у ЕУР. Наведеном изменом отклања се досадашњи утицај промене курса валута на висину таксе што је проузроковало да је висина таксе прерачуната по званичном средњем курсу динара различита у зависности од валуте у којој се плаћа. Такође, предложено је да се измени члан 4а став 2 Закона како би се омогућило да се плаћање врши и у другим валутама а прерачун из ЕУР у друге валуте се врши по средњем курсу динара у односу на ЕУР и средњењг курса динара у односу на друге валуте два пута годишње. Смањују се конзуларне таксе за издавање извода из матичних књига имајући у виду да је формиран Регистар матичних књига у електронском облику па је поступак поједностављен.

Предложено је да се изврши прецизирање радњи у вези давања овлашћења за вршење мерења и испитивања рада електронских комуникационих мрежа и услуга, припадајућих средстава, електронске комуникационе опреме, радио-опреме и терминалне опреме за које се наплаћује такса у складу са чланом 167. ст. 1. и 2. Закона о електронским комуникацијама (у Тарифном броју 27а). Поред тога бришу се таксе за упис у регистар и брисање из Регистра овлашћења за вршење мерења и испитивања.

Предлаже се повећање висине таксе у Тарифном броју 64. став 3. за издавање ветеринарско - санитарних уверења (сертификата) при извозу попиљака животиња, производа животињског порекла, хране животињског порекла, хране, хране за животиње, споредних производа животињског порекла, јаја за приплод и репродуктивног материјала и пратећих предмета, као и за пољопривредне производе, којом се потврђује да попиљка испуњава услове државе увознице да те попиљке потичу из подручја која нису заражена заразним болестима животиња које би се односним производима могле пренети на друге животиње и људе, а за храну животињског порекла да је та храна безбедна за исхрану са 4.590 динара на 9.020 динара с обзиром на то да су трошкови за активности у оквиру услуге, као што су пријем захтева и уношење у базу података, израда извештаја о процени усаглашености попиљке намењене извозу, физичка провера попиљке и уношење у међународни информациони систем података и у базу података е-писарнице и др, повећане, јер су то активности за које је потребно време за службену контролу узимајући у обзир величину и различитост појединачних артикала у попиљци, преглед документације везано за документовање безбедности попиљака (лабораторијски извештаји о безбедности хране или о здрављу животиња).

Такође, предлаже се увећање висине таксе прописане у Напомени уз Тарифни број 64а тачка 7. са 12.560 динара на 25.200 динара јер је неопходно обезбедити потребна финансијска средства за пострегистрациону контролу средстава за заштиту биља која обухвата, контролу квалитета формулација средстава за заштиту биља регистрованих у Републици Србији, како би се утврдило да ли су њихове физичке, хемијске и техничке особине у сагласности са процењеним, односно регистрованим особинама и мониторинг остатака средстава за заштиту биља у храни и храни за животиње, као процена изложености потрошача средствима за заштиту биља путем хране и хране за животиње које служе за производњу хране. Послове процене, који представљају изузетно сложене послове, врше извршиоци са звањем научног радника са факултета и института изабраних путем конкурса и који су прошли специјализоване обуке за обављање ових послова.

Предлаже се брисање ставова, у оквиру напомена, којим су прописана увећања такси за ноћни рад фитосанитарног прегледа попиљака биља, биљних производа, прописаних објеката, средстава за заштиту биља, средстава за исхрану биља, као и хране и хране за животиње биљног и мешовитог порекла који се обавља суботом и недељом и државним празницима, као и ради непотребног задржавања попиљака на граничним прелазима током ноћи и недеље, врши се уједначавање такси за дневни и ноћни рад, радним даном, недељом и празницима и утиче на смањење трошкова превозника.

Поред наведеног, предлаже се прописивање таксе у Тарифном броју 64ј за испитивање присуства економски значајних вируса на семенском кромпиру с обзиром на то да постоји потреба да се одреди висина накнаде за вршење лабораторијског испитивања за испитивање присуства економски значајних вируса на семенском кромпиру. У члану 71. Закона о безбедности хране („Службени гласник РС”, бр. 41/09 и 17/19) прописано је да субјекти у пословању храном и храном за животиње плаћају таксу за извршене службене контроле у складу са овим законом и посебним прописима.

Прописује се нови Тарифни број 64к за признавање сорти пољопривредног биља које се тренутно наплаћују Одлуком о утврђивању висине накнаде за испитивање и за додатно испитивање сорте пољопривредног биља („Службени гласник РС”, број 88/16) као накнаде, у циљу усклађивања са чланом 17. Закона о буџетском систему, којим је између осталог, уређено да се таксе могу уводити само законом којим се може прописати њихова висина. Наведеним је опредељен и прави карактер овога прихода имајући у виду да је до сада наплаћиван као накнада, а по својој суштини је такса (наплаћује је орган за пружену јавну услугу). Висина такси утврђена је применом Правилника о методологији.

Предложено је повећање висина таксе за захтев за утврђивање и оверу резерви минералних сировина са 74.710 динара на 107.640 динара, такси за решење, односно потврду о утврђивању и оверу разврстаних резерви подземних вода, као и таксе за захтев за утврђивање и оверу геотермалних ресурса из разлога што се у пракси показало да је потребан већи број радних часова за обраду и ревизију елабората о резервама (минералних сировина, геотермалних ресурса, резерви подземних вода) као и ангажовање додатних ресурса.

Поред тога, у Тарифном броју 135. став 3. прописује се нова такса за издавање одобрења за управљањем рударским отпадом у циљу усклађивања са чланом 144. став 1. Закона о рударству и геолошким истраживањима којим је предвиђено да се одлагање и управљање рударским отпадом врши на основу дозволе за управљање рударским отпадом коју издаје Министарство односно надлежни покрајински орган, у складу са планом управљања отпадом и другом пратећом документацијом.

У делу списка и радњи у области превоза у друмском саобраћају прописује се такса за захтев за раздужење појединачне, временске, БСЕЦ И СЕМТ дозволе ради усклађивања са чланом 35. Закона о превозу терета у друмском саобраћају („Сл. гласник РС” бр. 68/15 и 41/18) којим је прописано да је домаћи превозник дужан да додељене дозволе врати Министарству, као и чланом 28. Уредбе о расподели страних дозвола за међународни превоз терета („Сл. гласник РС” бр. 111/22, 142/22 и 25/23) да превозник враћање дозвола врши подношењем захтева за раздужење дозвола. Поред наведеног, уређује се да се такса за приоритетно преузимање појединачних и БСЕЦ дозвола плаћа у увећаном износу, како би се омогућило брзо издавање дозвола када је уговорени рок за отпочињање превоза кратак. У области унутрашње пловидбе прописује се такса за издавање решења о званичности хидрографских података ради усклађивања са чланом 9. став 2. Закона о хидрографској делатности, чланом 16. Закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама, имајући у виду да Дирекција за водне путеве прегледа и потврђује податке које је овлашћено правно лице за послове хидрографског премера на унутрашњим путевима прикупило и обрадило (хидрографски елаборати).

Предложено је да се пропишу нове таксе у области заштите животне средине у циљу усклађивања са Законом о климатским променама („Сл. гласник РС”, бр. 26/21), и то: за измену дозволе за емисију гасова са ефектом стаклене баште (GHG) оператеру постројења и измену плана мониторинга емисија гасова са ефектом стаклене баште (GHG) из ваздухопловних активности оператеру ваздухоплова којим су прописане наведене радње органа, имајући у виду да ће се код измена процеса вршити измена плана мониторинга емисија гасова, односно јавити потреба за измену дозволе за које тренутно нису прописане таксе.

У Тарифном броју 197. ст. 1. и 6. предложено је повећање висине такси за издавање дозвола за увоз неопасног отпада ради третмана и таксе за потврду пријаве прекограничног кретања отпада за који се не издаје дозвола из разлога што је исти поступак и трошкови за издавање као за издавање дозвола за увоз опасног отпада који се може користити као секундарне сировине, односно дозволе за транзит опасног отпада.

Поред наведеног, предлаже се и увођење две нове административне таксе за давање сагласности органа на радни план постројења за управљање отпадом, као и на План управљања отпадом од грађења и рушења, у циљу усклађивања са Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 - др. закон и 35/23) и омогућавања да трошкове јавне услуге сноси оператер.

5) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предложено проширење у оквиру ослобођења од плаћања таксе за одређена лица (члан 18. Закона) неће имати утицаја ни на власнике, односно држаоце културног добра и добра под претходном заштитом као лица на која се ослобођење односи, имајући у виду да су ослобођења и тренутно прописана Законом о културном наслеђу и одредбама Закона о музејској делатности, па се овом допуном врши усклађивање са одредбама тих прописа.

Предложена измена Одељка Б Тарифе имаће и позитивне и негативне финансијске ефекте на грађане. Наиме, због промене курса тренутно важећа висина износа конзуларних такси је различита у зависности од валуте у којој је прописана (прерачуната по званичном курсу НБС на одређени датум). Нпр. за путни лист у Швајцарској према тренутно важећој тарифи такса износи 56 швајцарских франака (такса за захтев 24 CHF и такса за путни лист

32 CHF) што износи 6.953,00 динара, а такса за путни лист у ЕУР износи 35 ЕУР (такса за захтев 15 ЕУР и такса за путни лист 20 ЕУР) што укупно износи 4.098 динара. У складу са предложеним решењем такса у свим конзуларним представништвима би била исказана у ЕУР а платило би се према обрачунском курсу ЕУР утврђеном у односу на важећи средњи курс динара на одређени датум према ЕУР и динара према другој валути (у конкретном примеру према CHF), тако да би се платило 33 CHF. Међутим, предложено је повећање конзуларне таксе за визе, што делом представља усклађивање са висином визних такси у Европској унији. То повећање утицаће на повећање трошкова лица која подносе захтев за издавање виза и то: повећање за визу Ц за 30 ЕУР (са 60 евра на 90 евра), као и смањење таксе за визе за децу узраста од 6-12 година (према важећем ЗОРАТ за децу у наведеном узрасту наплаћивао се пун износ таксе), а за визу Д за 20 ЕУР (са 30 евра на 50 евра). Повећање висине таксе за визу Ц представља усклађивање са визном политиком Европске уније, а што је предвиђено Делегираном уредбом Комисије (ЕУ) 2024/1415 од 14.03.2024. године о измени Уредбе (ЕЗ) број 810/2009 у погледу износа визних такси. Питање износа таксе за визу Д (дуготрајни боравак) није регулисан на нивоу Европске уније, већ је то у надлежности држава чланица. Она тренутно износи 30 евра, док у већини држава чланица Европске уније износи око 100 евра (Румунија 120,00 евра, Хрватска 93,00 евра, Словенија 77,00 евра). Предложено повећање таксе не би значајније оптеретило пословање привредних субјеката у Републици Србији који запошљавају стране држављане којима је за боравак и рад у Србији потребна виза. Имајући у виду да је током 2023. године издато укупно 22.275 виза типа Д, евентуално повећање таксе за ову визу могло би да увећа приход буџета Републике Србије. Предложено прописивање висине таксе за жалбу на одлуку о одбијању захтева за све типове виза, у износу од 100 евра, имаће утицај на подносиоце захтева за визе који не испуњавају услове. До сада је у праски за жалбу на одбијање захтева за издавање виза наплаћивана такса као за визу Ц пошто није била прописана посебна такса, тако да би се трошкови подносиоца захтева за издавање визе који су одбијени повећали за 40 евра (са 60 на 100). Приликом одређивања висине таксе, поред сагледавања утрошка времена и стварних трошкова органа, настојало се да она буде усклађена са износом таксе која се наплаћује у државама окружења (нпр. у Словенији износи 150 евра), као и са износом таксе коју тренутно (тарифни број 37. став 3, Одељак А) плаћа странац за жалбу на одлуку о одбијању уласка странца, на одбијање захтева за издавање визе на граничном прелазу, на одлуку о поништењу или укидању визе, односно одлуку о одбијању захтева за продужење рока важења визе дужан, а која износи 15.070 динара. Прописивањем таксе у овом износу би била превазиђена постојећа правна празнина, а очекује се да би то било од утицаја на подносиоце у смислу мотивисаности за подношење жалбе. Предложено смањење конзуларне таксе за издавање извода из матичних књига у иностранству са 23,00 на 10,00 евра смањиће трошкове лица која подносе захтев за око 13 евра по траженом изводу. Конзуларне таксе које су брисане немају утицаја на грађане и привреду а ни на буџет Републике Србије имајући у виду да годинама нису примењиване јер не постоји правни основ за издавање тих списа, односно вршења радњи од стране конзуларног представништва.

Услед повећања таксе за издавање ветеринарско - санитарних уверења (сертификата) при извозу попиљака животиња, производа животињског порекла, хране животињског порекла, хране, хране за животиње, споредних производа животињског порекла, јаја за приплод и репродуктивног материјала и пратећих предмета, као и за пољопривредне производе, којом се потврђује да попиљка испуњава услове државе увознице да те

пошиљке потичу из подручја која нису заражена заразним болестима животиња које би се односним производима могле пренети на друге животиње и људе, а за храну животињског порекла да је та храна безбедна за исхрану са 4.590 динара на 9.020 динара повећаће се трошкови привредника који поднесу захтев за издавање ветеринарско - санитарних уверења при извозу пошиљака животиња, производа животињског порекла за 4.430 по уверењу.

Предложеним изменама брисања увећања такси (прописаних у напоменама) за ноћни фитосанитарни преглед пошиљака биља, биљних производа, прописаних објеката, средстава за заштиту биља, средстава за исхрану биља, као и хране и хране за животиње биљног и мешовитог порекла који се обавља суботом и недељом и државним празницима, као и ради непотребног задржавања пошиљака на граничним прелазима током ноћи и недеље утицаће на смањење трошкова за превознике који превозе те пошиљке, смањује се оптерећење на привредне субјекте, као и на саме потрошаче.

Због прописивања таксе за испитивање присуства економски значјних вируса на семенском кромпиру повећаће се трошкови произвођача и увозника хране уписаних у одговарајуће регистре за 8.000 динара по извршеном лабораторијском испитивању Дирекције за националне референтне лабораторије.

Прописивање таксе за захтев за раздужење појединачне, временске, БСЕЦ И СЕМТ дозволе повећаће трошкове домаћих превозника који су дужни да додељене дозволе врате Министарству за 180 динара по дозволи.

Увећање таксе за приоритетно издавање појединачних и БСЕЦ дозвола повећаће трошкове домаћих превозника за 350% у односу на поступак редовног издавања дозвола (нпр. такса за издавање једне појединачне дозволе износи 1.570,00 динара а уколико се захтева приоритетно издавање такса би износила 5.495,00 динара), у случају да се захтева хитно издавање дозвола (када је уговорени рок за отпочињање превоза кратак).

У области унутрашње пловидбе прописује се такса за издавање решења о званичности хидрографских података што ће увећати трошкове овлашћених правних лица за послове хидрографског премера на унутрашњим путевима за 1.155,00 динара по решењу којим се потврђују подаци истраживања, односно прикупљени хидрографски подаци. До сада се наплаћивала општа такса за захтев и такса за решење (прописана такса износи 2.245 динара а тренутно се плаћала такса 1.090 динара (за захтев 400 и такса за решење 690 динара).

Таксе у области ваздушног саобраћаја које се бришу неће имати утицаја у виду смањења трошкова привреди и грађанима из разлога што су од 2010. године биле непримењиве, нема правног основа за њихову наплату у важећем Закону о ваздушном саобраћају.

Нове таксе које се прописују за измену дозволе за емисију гасова са ефектом стаклене баште (GHG) у износу од 9.350 динара и измену плана мониторинга емисија гасова са ефектом стаклене баште (GHG) оператору постројења у износу од 22.990 динара, утицаће на повећање трошкова оператора постројења у случају да врше измену дозволе за емисију гасова, односно у случају да врше измену дозволе за емисију гасова. У овој години ће имати утицаја само на оператере постројења који су поднели захтев за издавање дозвола, али ови издаци нису велики пошто се односе на годишњи ниво.

Предложено решење за прописивање такси за давање сагласности на радни план постројења за управљање отпадом у износу од 5.360 динара, као и сагласности на План управљања отпадом од грађења и рушења у износу од 5.360 динара, у циљу усклађивања за Законом о управљању отпадом и омогућавања да трошкове јавне услуге сноси оператер.

Повећање такси за издавање дозвола за увоз неопасног отпада ради третмана са 40.670 динара на 97.630 динара, као и потврда пријаве прекограничног кретања отпада са листе неопасног отпада за који се не издаје дозвола са 7.480 динара на 78.660 динара утицаће на повећање трошкова увозника отпада.

6) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоје важећи документи јавних политика којим би се могла остварити предложена промена.

7) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Предложену промену није могуће остварити применом важећих прописа, већ искључиво овим законом.

Уређивањем ове материје законом даје се допринос правној сигурности и обезбеђује транспарентност у вођењу политике јавних прихода. Наиме, закон је општи правни акт који ствара једнака права и обавезе за све субјекте који се нађу у истој правној ситуацији, чиме се постиже транспарентност у његовој примени.

8) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (statusquo).

Законом о републичким административним таксама прописује се висина таксе за административне поступке органа. Приликом доношења закона и других прописа из надлежности органа прописује се обавеза плаћања таксе за списе и радње органа и тада се наводе и ефекти који се очекују приликом измена одговарајућих поступака (прописивања нових поступака за које се уводе нове таксе, односно брисање одговарајућих поступака који се не примењују).

Имајући у виду да предложене измене представљају усаглашавања са другим прописима који су из оквира надлежности органа који издају списе, односно врше одређене радње, уколико би се одустало од интервенције прописи би остали неусклађени. Новопреложене таксе из члана 8. Закона су се већ наплаћивале у истом износу на основу подзаконског акта надлежног органа, па уколико би се одустало од интервенције таксе би се плаћале у складу са подзаконским актом органа до прописивања законом.

Ако би се одустало од прописивања нових такси орган не би био у могућности да изда одговарајући спис или изврши одговарајућу радњу, а буџет би имао мањи прилив средстава. Међутим, нисмо у могућности квантитативно да представимо утицај прописивања нових такси с обзиром да су нове радње органа тек прописане одговарајућим законима из области за које су органи надлежни, па се у овом моменту не може проценити заинтересованост привреде и грађана за подношењем одговарајућих захтева. Наведено би повећало трошкове органа, онемогућило додатни прилив средстава од тих такси у буџет или се одређени списи и радње не би издавали/вршили до прописивања висине таксе за исте.

Ако би се одустало од брисања увећања такси (прописаних у напоменама) за ноћни фитосанитарни преглед пошиљака биља, биљних производа, прописаних објеката, средстава за заштиту биља, средстава за исхрану биља, као и хране и хране за животиње биљног и мешовитог порекла који се обавља суботом и недељом и државним празницима, као и ради непотребног задржавања пошиљака на граничним прелазима током ноћи и

недеље не би се смањили трошкови за превознике који превозе те пошиљке, не би се утицало на смањење оптерећења на привредне субјекте, као и на саме потрошаче.

Уколико се не би изменила Тарифа Б којом су прописане конзуларне таксе, те таксе би се и даље наплаћивале у различитим износима у односу на средњи курс динара на исти датум. Поред тога, и даље би била прописана висина такси за радње које тај орган више није надлежан да спроводи (наведено може довести у заблуду и грађане да уплате таксе за услугу ненадлежном органу). Такође, таксе за визну политику не би се ускладиле са прописом Европске уније.

Таксе за које је предложено да се бришу, не би имале квантитативних ефеката ни у случају да се одустане од интервенције, јер су због ненадлежности органа или брисања списка/радње органа непримењиве.

9) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

У остваривању оваквих промена није нам познато искуство других држава.

2. Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Неопходно је решити наведену промену у циљу усаглашавања предмета таксене обавезе са списима и радњама који су у надлежности органа за чији се рад републичка административна такса плаћа, било да је реч о новим пословима у оквиру надлежности органа, измени списка и радњи, односно престанку основа за вршење појединих списка и радњи за које је сада прописана такса, а које су инициране од стране надлежних органа. Такође, неопходно је извршити усаглашавања са одредбама члана 17. ст. 1. и 2. Закона о буџетском систему, како би се рационалније управљало приходима од такси и омогућила контрола над висином такси.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Промене које се желе постићи доношењем овог закона су стварање оптималних услова за пословање органа и привредних субјеката.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Доношење овог закона усклађено је са постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе у смислу ефикасније наплате непореских прихода.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Посебан циљ показатеља учинка јесте утврђивање висине таксе тако да покрије трошкове органа а да не представља претерано велико оптерећење за привредне субјекте, омогући, ефикаснију контролу повећања висине таксе.

3. Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

- 1) *Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?*

„Status quo” опција није разматрана, водећи рачуна да би недоношењем овог закона поједини органи били стављени у положај који се огледа кроз повећање трошкова и а привредним субјектима се не би омогућило пружање ефикасне услуге органа.

Не постоје алтернативне мере за остварење циља имајући у виду да су предложена решења нормативна материја тако да нема могућности да се циљеви који се желе постићи реше без доношења овог закона.

- 2) *Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?*

Измена регулаторног оквира је основни услов који је потребно да буде испуњен како би се омогућило стварање адекватне подршке за постизање жељених циљева.

Не постоје друге опције за постизање жељене промене, имајући у виду да је неопходна измена регулаторног оквира с обзиром да су предложена решења нормативна материја.

- 3) *Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?*

/

- 4) *Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?*

Овим законом не уводе се организационе, управљачке и институционалне промене.

- 5) *Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?*

Ова промена се не може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера.

- 6) *Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?*

Имајући у виду да су предложена решења нормативна материја, нема могућности да се циљеви који се желе постићи реше без доношења овог закона, односно без интервенције надлежног пореског органа.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

За спровођење идентификованих опција постоје административни капацитети.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Изабрано је да се уочени проблеми спроведу изменама закона (регулаторна мера). Имајући у виду да такса представља трошкове пружања јавне услуге мишљења смо да се само регулаторном мером - изменама Закона може постићи жељена промена у смислу смањења трошкова и непотребног администрирања код појединих привредних субјекта, као и ефикаснија контрола од стране првенствено буџета, органа и боља наплата непореских прихода.

4. Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Предложене измене прописане овим законом имају за циљ да се омогући несметано функционисање пружања услуга органа, као и да се привреда и грађани не оптерете превисоким износима административних такси. Имајући у виду да се републичке административне таксе плаћају када заинтересовано лице захтева извршење одређене радње од стране органа, односно доношење списка, да је износ такси за одговарајуће списе и радње опредељен у односу на њихову сложеност, те да приход по том основу припада буџету Републике Србије, с једне стране, као и да Република Србија (између осталог) уређује и обезбеђује организацију и рад републичких органа, с друге стране, позитивне последице доношења овог закона огледају се, између осталог, у обезбеђењу средстава, као прихода Републике Србије, за подмирење трошкова органа насталих на захтев заинтересованих лица за издавање списка, односно за извршење радњи што би, кроз извршење буџета, требало да допринесе стварању услова за ефикаснији рад органа.

Предложене измене неће битије утицати на јавне приходе у средњем и дугом року. Наиме, прописивање новог Тарифног броја 64к којим се прописују таксе за признавање сорти пољопривредног биља, немају утицаја на измену јавних прихода, имајући у виду да су до сада наплаћиване у складу са Одлуком о утврђивању висине накнаде за испитивање и за додатно испитивање сорте пољопривредног биља („Службени гласник РС”, број 88/16) у неизмењеним износима.

Прописана је једна нова такса за испитивање присуства економски значајних вируса на семенском кромпиру у износу од 8.000 динара, и да наплата исте неће знатно утицати на повећање прихода буџета.

Повећане таксе за издавање ветеринарско - санитарних уверења (сертификата) при извозу попиљака животиња, производа животињског порекла, хране животињског порекла, хране, хране за животиње, споредних производа животињског порекла, јаја за приплод и репродуктивног материјала и пратећих предмета, као и за пољопривредне производе, којом се потврђује да попиљка испуњава услове државе увознице да те попиљке потичу из подручја која нису заражена заразним болестима животиња које би се односним производима могле пренети на друге животиње и људе, а за храну животињског порекла да је та храна безбедна за исхрану са 4.590 на 9.020 динара неће имати знатнији утицај на приходе буџета.

Прописивање таксе за захтев за раздужење појединачне, временске, БСЕЦ И СЕМТ дозволе утицаће на повећање буџетских прихода за око 42.000.000,00 годишње.

Прописивање такси за измену дозволе и измену плана мониторинга у овој години неће бити од утицаја на приходе буџета јер је почетком године тек почела да се наплаћује такса за дозволу и план мониторинга за емисије ГХГ (рок за подношење био је 5. јул ове године), тако да за сада ниједна дозвола није издата а поднето је 100 захтева. Имаће позитиван фискални ефекат на буџет, али се не може предвидети учесталост измена дозвола и измена у плановима мониторинга (зависи од измена у самом производном процесу).

Повећање такси за издавање дозвола за увоз неопасног отпада ради третмана са 40.670 динара на 97.630 динара, као и потврда пријаве прекограничног кретања отпада са листе неопасног отпада за који се не издаје дозвола са 7.480 динара на 78.660 динара имаће незнатан утицај на повећање прихода буџета имајући у виду мали број дозвола који се издају на годишњем нивоу (14 у 2021. години, 15 у 2022. години, 10 у 2023. години), односно мали број издатих потврда (6 у 2021. години, 9 у 2022. години, 20 у 2023. години).

Имајући у виду да је током 2023. године издато укупно 22.275 виза типа Д, повећање таксе за ову визу увећаће приход буџета Републике Србије. Међутим, истовремено је повећана такса за визу Ц за 30 еура а смањена за децу узраста 6-12 година.

- 2) *Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?*

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

- 3) *Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?*

/

- 4) *Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?*

/

Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

/

6) *Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?*

/

5. Кључна питања за анализу економских ефеката

1) *Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?*

Предложено проширење у оквиру ослобођења од плаћања таксе за одређена лица (члан 18. Закона) неће имати утицаја ни на власнике, односно држаоце културног добра и добра под претходном заштитом као лица на која се ослобођење односи, имајући у виду да су ослобођења и тренутно прописана Законом о културном наслеђу и одредбама Закона о музејској делатности.

Предложена измена Одељка Б Тарифе имаће и позитивне и негативне финансијске ефекте на грађане. Наиме, због промене курса тренутно важећа висина износа конзуларних такси је различита у зависности од валуте у којој је прописана (прерачуната по званичном курсу НБС на одређени датум). Нпр. за путни лист у Швајцарској према тренутно важећој тарифи такса износи 56 швајцарских франака (такса за захтев 24 CHF и такса за путни лист 32 CHF) што износи 6.953,00 динара, а такса за путни лист у ЕУР износи 35 ЕУР (такса за захтев 15 ЕУР и такса за путни лист 20 ЕУР) што укупно износи 4.098 динара. У складу са предложеним решењем такса у свим конзуларним представништвима би била исказана у ЕУР а платило би се према обрачунском курсу ЕУР утврђеном у односу на важећи средњи курс динара на одређени датум према ЕУР и динара према другој валути (у конкретном примеру према CHF), тако да би се платило 33 CHF. Међутим, предложено је повећање конзуларне таксе за визе, што делом представља усклађивање са висином визних такси у Европској унији. То повећање утицаће на повећање трошкова лица која подnose захтев за издавање виза и то: повећање за визу Ц за 30 ЕУР (са 60 евра на 90 евра), као и смањење таксе за визе за децу узраста од 6-12 година (према важећем ЗОРАТ за децу у наведеном узрасту наплаћивао се пун износ таксе), а за визу Д за 20 ЕУР (са 30 евра на 50 евра). Повећање висине таксе за визу Ц представља усклађивање са визном политиком Европске уније, а што је предвиђено Делегираном уредбом Комисије (ЕУ) 2024/1415 од 14.03.2024. године о измени Уредбе (ЕЗ) број 810/2009 у погледу износа визних такси. Питање износа таксе за визу Д (дуготрајни боравак) није регулисан на нивоу Европске уније, већ је то у надлежности држава чланица. Она тренутно износи 30 евра, док у већини држава чланица Европске уније износи око 100 евра (Румунија 120,00 евра, Хрватска 93,00 евра, Словенија 77,00 евра). Предложено повећање таксе не би значајније оптеретило пословање привредних субјеката у Републици Србији који запошљавају стране држављане којима је за боравак и рад у Србији потребна виза. Имајући у виду да је током 2023. године издато укупно 22.275 виза типа Д, евентуално повећање таксе за ову визу могло би да увећа приход буџета Републике Србије.

Предложено прописивање висине таксе за жалбу на одлуку о одбијању захтева за све типове виза, у износу од 100 евра, имаће утицај на подносиоце захтева за визе који не испуњавају услове. До сада је у праски за жалбу на одбијање захтева за издавање виза наплаћивана такса као за визу Ц пошто није била прописана посебна такса, тако да би се

трошкови подносиоца захтева за издавање визе који су одбијени повећали за 40 евра (са 60 на 100).

Предложено смањење конзуларне таксе за издавање извода из матичних књига у иностранству са 23,00 на 10,00 евра смањиће трошкове лица која подносе захтев за око 13 евра по траженом изводу.

Конзуларне таксе које су брисане немају утицаја на грађане и привреду а ни на буџет Републике Србије имајући у виду да годинама нису примењиване јер не постоји правни основ за издавање тих списа, односно вршења радњи од стране конзуларног представништва.

Услед повећања таксе за издавање ветеринарско - санитарних уверења (сертификата) при извозу попиљака животиња, производа животињског порекла, хране животињског порекла, хране, хране за животиње, споредних производа животињског порекла, јаја за приплод и репродуктивног материјала и пратећих предмета, као и за пољопривредне производе, којом се потврђује да попиљка испуњава услове државе увознице да те попиљке потичу из подручја која нису заражена заразним болестима животиња које би се односним производима могле пренети на друге животиње и људе, а за храну животињског порекла да је та храна безбедна за исхрану са 4.590 динара на 9.020 динара повећаће се трошкови привредника који поднесу захтев за издавање ветеринарско - санитарних уверења при извозу попиљака животиња, производа животињског порекла за 4.430 по уверењу.

Због прописивања таксе за испитивање присуства економски значјних вируса на семенском кромпиру повећаће се трошкови произвођача и увозника хране уписаних у одговарајуће регистре за 8.000 динара по извршеном лабораторијском испитивању Дирекције за националне референтне лабораторије.

Таксе у области ваздушног саобраћаја које се бришу неће имати утицаја у виду смањења трошкова привреди и грађанима из разлога што су од 2010. године биле непримењиве, нема правног основа за њихову наплату у важећем Закону о ваздушном саобраћају.

Нове таксе које се прописују за измену дозволе за емисију гасова са ефектом стаклене баште (GHG) у износу од 9.350 динара и измену плана мониторинга емисија гасова са ефектом стаклене баште (GHG) оператору постројења у износу од 22.990 динара, утицаће на повећање трошкова оператора постројења у случају да врше измену дозволе за емисију гасова, односно у случају да врше измену дозволе за емисију гасова. У овој години ће имати утицаја само на операторе постројења који су поднели захтев за издавање дозвола, али ови издаци нису велики пошто се односе на годишњи ниво.

Предложено решење за прописивање такси за давање сагласности на радни план постројења за управљање отпадом у износу од 5.360 динара, као и сагласности на План управљања отпадом од грађења и рушења у износу од 5.360 динара, у циљу усклађивања за Законом о управљању отпадом и омогућавања да трошкове јавне услуге сноси оператер.

Повећање такси за издавање дозвола за увоз неопасног отпада ради третмана са 40.670 динара на 97.630 динара, као и потврда пријаве прекограничног кретања отпада са листе неопасног отпада за који се не издаје дозвола са 7.480 динара на 78.660 динара утицаће на повећање трошкова увозника отпада за 71.180,00 динара. Због малог броја издатих дозвола ово решење имаће мали утицај на привреду и грађане.

Имајући у виду све напред наведено сматрамо да предложена решења неће имати знатнији утицај на привреду и грађане, јер се односе на мали број случајева, или уопште

неће имати утицаја јер се предложеним решењима само врше усклађивања различитих прописа па се таксе већ наплаћују у истим износима.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Изабрана опција нема утицаја на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Предметни закон нема утицаја на услове конкуренције.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

/

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

/

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

/

6. Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Предметним законом не уводе се организационе, управљачке и институционалне промене.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Постојећа јавна управа има капацитета за спровођење изабране опције.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

За реализацију изабране опције није потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа нити било ког другог субјекта.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Изабрана опција је у сагласности са важећим прописима.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност? Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Изабрана опција омогућава транспарентност рада јавне управе имајући у виду да се прописивање такси органа врши овим законом, што омогућава транспарентност рада јавне управе, смањење трошкова и непотребног администрирања код појединих органа али и привредних субјекта.

6) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

/

7. Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

За спровођење изабране опције обезбеђена је подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група. Потреба за прописивањем одређених мера предмет је континуираног интересовања заинтересованих лица. С тим у вези, спровођење изабране опције представља приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

/

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

/